

לימודים לקראת תואר מוסמך (M.A.) בפקולטה למדעי הרוח והחברה

בפקולטה למדעי הרוח והחברה זכאיות להעניק את התואר "מוסמך במדעי הרוח והחברה" המחלקות והתכניות: גיאוגרפיה ופיתוח סביבתי; הוראת המדעים והטכנולוגיה; היסטוריה כללית; היסטוריה של עם ישראל; חינוך; פילוסופיה; כלכלה; לימודי המזרח התיכון; לימודי מגדר; לשון עברית; מחשבת ישראל; מקרא וארכיאולוגיה; ניהול וישוב סכסוכים; סוציולוגיה ואנתרופולוגיה; ספרויות זרות ובלשנות; ספרות עברית; עבודה סוציאלית; פוליטיקה וממשל; פסיכולוגיה; תולדות האמנות ותרבות חזותית; תקשורת.

תקנות הלימודים

באחריותכם/ להכיר את התקנות וההוראות המפורטות בשנתון הפקולטה ואת התקנונים והנהלים המפורטים באתר המזכירות האקדמית: [תקנונים ונהלים](#). ועדות המוסמכים המחלקתיות והפקולטיות עשויות לשנות נהלים, תקנות ותכניות לימודים מעת לעת במרוצת השנה. שינויים אלה יחולו על כל הסטודנטים/ות, אלא אם ייקבע אחרת בעת ההחלטה על השינוי.

מזכירות תואר שני

מזכירות לימודי התואר השני מטפלת בכל העניינים הנוגעים לסדרי הלימודים, תכניות הלימודים, הרשמה לקורסים, ריכוז פניות לוועדת המוסמכים הפקולטית, דיווח ציונים, הנפקת גיליונות ציונים, אישורי לימודים, אישור חופשות/הפסקות לימודים, הארכות משך לימודים, הכנת אישורי זכאות ועוד. המזכירות נכונה לעזור, להדריך ולהפנותכם/ לרשות המתאימה והמוסמכת לטיפול בעניינכם/ך. אם נתקלתם בעניין שאין לו מענה בשנתון או בבעיה שעלולה להפריע למהלך הלימודים התקין, אנא פנו אלינו בהקדם: המזכירות נמצאת בקמפוס מרכוס, בניין צוקר גולדשטיין-גורן (72), חדר מספר 307 טלפון: 08-6477777 (שלוחה מס' 2), פקס: 08-6472887

כתובת מייל: hsf2@bgu.ac.il, [דף הבית](#)

שעות קבלת קהל: ימים א', ד' 30: 11-10: 30, ימים ב', ג', ה' 00: 13-00: 12.

כתובת: אוניברסיטת בן-גוריון בנגב, הפקולטה למדעי הרוח והחברה, בניין 72 צוקר גולדשטיין-גורן, ת.ד. 653 באר-שבע, מיקוד 8410500.

פניות סטודנטים/ות בעניינים אקדמיים יועברו לטיפול ועדת מוסמכים פקולטית בצירוף כל האישורים הבאים:

- המלצת מרצה / המלצת מנחה
- המלצת יו"ר ועדת מוסמכים מחלקתי
- המלצת ראש המחלקה

פניות שלא יצורפו להן כל ההמלצות המפורטות מעלה לא יטופלו ויוחזרו לפונים/ות.

חובות אנגלית בתואר שני

תנאי בסיסי להרשמה ולקבלה לתואר שני הוא השלמת כל חובות האנגלית מתואר ראשון עד לרמת הפטור (קורס אנגלית ברמת 'מתקדמים ב' או קורס אנגלית השווה ברמתו לקורס זה) בציון עובר על פי דרישות הקבלה של המחלקה, כמפורט בטבלה בעמוד הבא.

סטודנטים שסיימו תואר ראשון אך לא השלימו את כל חובות האנגלית בתואר הראשון, לא יוכלו להתקבל ללימודי התואר השני אלא לאחר שישלמו את כל הרמות הנדרשות עד לרמת הפטור.

סטודנטים שסיימו לימודים לתואר ראשון במוסד אקדמי מוכר על ידי המל"ג והשלימו את חובות האנגלית בציון הנדרש על ידי המחלקה אליה התקבלו, או שקיבלו פטור על סמך הבחינה הפסיכומטרית/בחינת אמ"ר פטורים מחובה זו.

סטודנטים שסיימו לימודים לתואר ראשון וציונם באנגלית נמוך מהציון הנדרש על ידי המחלקה אליה התקבלו, ידרשו ללמוד קורס 'אנגלית מתקדמים ב' באוניברסיטת בן-גוריון בנגב (על בסיס מקום פנוי) או במוסד אקדמי מוכר אחר. ניתן גם לגשת לבחינת אמ"ר (ציון פטור 234) או לבחינת אמ"ר (ציון פטור 134).
יש להשלים חובה זו עד תום השנה הראשונה בלימודים. המשך לימודים מותנה במילוי חובה זו בהצלחה.

מחלקה	ציון נדרש באנגלית לנתיב הכללי	ציון נדרש באנגלית לנתיב המחקרי
פסיכולוגיה	לא רלוונטי	75
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	65	65
מקרא	56	65
ארכיאולוגיה	56	65
ספרות עברית	56	70
לשון עברית	56	56
לימודי המזרח התיכון	56	65
היסטוריה של עם ישראל	65	65
מחשבת ישראל	56	56
היסטוריה כללית	65	65
גיאוגרפיה ופיתוח סביבתי	65	65
חינוך:		
• פסיכולוגיה במערכת החינוכית	לא רלוונטי	75
• מנהל, חברה ומדיניות החינוך	56	75
• יעוץ חינוכי	56	75
• תכניות לימודים והוראה	56	75
פילוסופיה	75	75
פוליטיקה וממשל	65	65
כלכלה	65	65
עבודה סוציאלית	56	56
תקשורת	56	56
תולדות האמנות ותרבות חזותית	56	56
לימודי מגדר	65	65
ניהול וישוב סכסוכים	56	56
הוראת המדעים והטכנולוגיה	65	65

דרישות הקבלה לתואר שני

קבלת מועמדים ללימודי תואר שני בהתאם להחלטת ועדת הקבלה המחלקתית ובאישור הוועדה הפקולטית, על סמך ממוצע הציונים בתואר הראשון.

ממוצע הציונים הנדרש לקבלה לתואר שני הוא **80 לפחות לנתיב הכללי ו-85 לפחות לנתיב המחקרי**. מחלקות רשאיות לקבוע ממוצע ציונים גבוה יותר ותנאי קבלה נוספים.

קבלת מועמדים ללימודי השלמת תזה מחקרית (במסגרת לימודים לא לתואר) תתאפשר לבעלי תואר מוסמך בנתיב כללי ללא תזה ממוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל בהתאם לדרישות הקבלה ללימודים מתקדמים.

מעמד לימודים - סטודנטים יתקבלו ללימודי מוסמכים באחת מהקטגוריות הבאות:

מעמד מן המניין

- א. בעלי אישור זכאות לתואר ראשון
- ב. עומדים בדרישות הקבלה של המחלקה והפקולטה.
- ג. פטורים אקדמית מחובת אנגלית.
- ד. לא נדרשים להשלים קורסים.

מעמד לא מן המניין

1. **על תנאי** - סטודנטים שסיימו את חובות לימודי התואר הראשון וטרם קיבלו את כל הציונים. במעמד זה ניתן ללמוד שנה אקדמית אחת בלבד. אי הצגת אישור זכאות עד תום השנה הראשונה ללימודים תוביל להפסקת לימודים. ועדת הקבלה המחלקתית, באישור הוועדה הפקולטית, רשאית לקבל במקרים מיוחדים גם סטודנטים החייבים עד 4 נקודות זכות להשלמת החובות בתואר הראשון.
2. **משלים** - סטודנטים בעלי רקע אקדמי בתחומי לימוד קרובים למחלקה המקבלת, שציוניהם עומדים בתנאי הקבלה אך נדרשים להשלים קורס השלמה אחד או שניים במהלך השנה הראשונה ללימודים. יש להשלים את הקורסים בהתאם לדרישות הקבלה עד תום השנה הראשונה ללימודים. המשך הלימודים מותנה בכך.
3. **משתלם** - סטודנטים שהציון הסופי בתואר הראשון נמוך מציון הסף, יוכלו להתקבל במקרים מיוחדים ללימודים במעמד זה למשך שנה אקדמית אחת בלבד ולהשיג ממוצע 80 לפחות. הוועדה המחלקתית והפקולטית יחליטו על המשך לימודים או על הפסקתם בהתאם להישגים האקדמיים בתום השנה הראשונה ללימודים.

לימודי השלמה לקראת תואר שני

סטודנטים הנדרשים להשלים לפחות שלושה קורסי השלמה יתקבלו ללימודי השלמה לקראת תואר שני. סטודנטים במעמד זה נדרשים להשלים את הקורסים בשנה אקדמית אחת. באישור הוועדה המחלקתית ניתן ללמוד קורס או שניים מתכנית המ"א. סטודנטים שיסיימו בהצלחה את כל קורסי השלמה בממוצע הנדרש, יתקבלו בתום שנת ההשלמה לתואר שני.

לימודים לא לתואר לצורך השלמת תזה

מיועד לסטודנטים שסיימו תואר שני בנתיב כללי (ללא עבודת תזה) בציון 85 לפחות ובציון עובר באנגלית מתקדמים ב' על פי דרישות המחלקה המקבלת, ומעוניינים להמשיך ללימודים מתקדמים וחייבים לכתוב עבודת תזה מחקרית. מציאת מנחה ואישור הנחיה הינו תנאי בסיסי להגשת מועמדות למסלול. בנוסף לכתיבת עבודת גמר יתכן ותידרש השלמת קורסים בהתאם להחלטת ועדת הקבלה המחלקתית. סטודנטים במעמד זה יקבלו גיליון ציונים הכולל את ציון עבודת הגמר בלבד (ממוצע הציונים בקורסים אינו משתקלל בגיליון הציונים). משך הזמן המצופה להשלמת עבודת גמר במסלול זה הוא שנה אקדמית אחת. בהתאם להמלצת מנחה/ים ודו"ח התקדמות שיוגש על ידי הסטודנט/ית תאושר הארכה לסמסטר או לשנה אקדמית נוספת ואחרונה.

לימודים לא לתואר

בעלי זכאות לתואר ראשון המעוניינים ללמוד קורסי/ים לא לתואר רשאים ללמוד במעמד זה בכפוף לאישור ועדות הקבלה המחלקתית והפקולטית. סטודנטים במעמד זה אינם זכאים לתואר אקדמי והלימודים במעמד זה לא מקנים זכויות מצטברות של לימודים לקראת תואר.

הלימודים בפקולטה מתקיימים בשני נתיבי לימוד:

נתיב מחקרי

נתיב זה מיועד לסטודנטים המעוניינים בפיתוח יכולתם המחקרית, בהרחבת השכלתם האקדמית והעמקת התמחותם המקצועית. היקף הלימודים בנתיב זה לא יפחת מ-36 נקודות זכות, מתוכן קורסים בהיקף של לפחות 24 נקודות זכות ועבודת גמר מחקרית בהיקף של לפחות 6 נקודות זכות (קורסי השלמה **אינם** כלולים במסגרת הנקודות לתואר). סטודנטים הלומדים בנתיב המחקרי ישלימו את לימודיהם בכתיבת עבודת גמר בה יציגו את יכולתם המחקרית, את כושר הניתוח העצמאי שלהם ואת ידיעותיהם. סטודנטים הנמצאים בשלב מתקדם של המחקר, והוכיחו יכולת בולטת בעבודתם יוכלו להרחיבה לעבודת דוקטורט במסגרת המסלול המשולב.

נתיב כללי

נתיב זה מיועד לסטודנטים המעוניינים בהרחבת השכלתם האקדמית ובהעמקת הידע בתחום הלימודי או המקצועי בו עוסקים. הלומדים בנתיב הכללי פטורים מכתיבת עבודת גמר אך חייבים בבחינת גמר מסכמת לאחר סיום חובות השמיעה בתואר. היקף הלימודים בנתיב הכללי לא יפחת מ-36 נקודות זכות (קורסי השלמה **אינם** כלולים במסגרת הנקודות לתואר).

משך הלימודים

משך הלימודים בתואר השני הינו שנתיים.

בנתיב הכללי על הסטודנטים לסיים את חובות השמיעה ולהיבחן בבחינת גמר בתום השנה השנייה ללימודים. ועדת המוסמכים המחלקתית רשאית לאשר הארכת לימודים לשנה נוספת, שלישית, להשלמת חובות השמיעה. **בנתיב המחקרי** על הסטודנטים לסיים את חובות השמיעה ולהגיש את עבודת הגמר לשיפוט בתום השנה השנייה ללימודים (ולא יאוחר מתום תקופת השינויים של הסמסטר הראשון של השנה השלישית). ועדת המוסמכים המחלקתית רשאית לאשר הארכת לימודים לשנה נוספת, שלישית, להשלמת כתיבת עבודת הגמר בהתאם לדו"ח התקדמות במחקר והמלצת המנחה.

סטודנטים שלא יסיימו את כתיבת עבודת הגמר בתום השנה השלישית, יומלץ להם ללמוד קורסים של הנתיב הכללי בשנה הרביעית והאחרונה לתואר, כדי להבטיח שבתום שנה זו יסיימו את התואר בנתיב כלשהו.

לא תאושר שנה חמישית בשום נתיב לימודים והמשמעות היא הפסקת לימודים ללא תואר.

רישום לקורסים

סטודנטים חייבים להירשם בכל סמסטר לקורסים ו/או לעבודת גמר. מומלץ להירשם בכל סמסטר ל-6 נקודות לפחות (6 שעות שבועיות).

הרישום לקורסים מתבצע באינטרנט בהתאם לחלונות זמן ההרשמה ומועדי ההרשמה אשר מתפרסמים באתר הפקולטה ובחוזר הרישום שנשלח בדואר אלקטרוני לכתובות הדואר האוניברסיטאיות (bgu.ac.il). חלון הזמן להרשמה לקורסים הינו אישי ושימוש מושכל בו יאפשר לסטודנטים להירשם לקורסים המיועדים להם ולהשלים את הלימודים במועד. שימוש בחלון הזמן שלא בהתאם ליעודו המקורי ולא לצרכים האישיים מהווה עבירה משמעתית. סטודנטים שינצלו לרעה זכות זו יועמדו לדין משמעתית.

תקופת שינויים

סטודנטים יכולים לערוך שינויים בקורסים במהלך השבועיים הראשונים של כל סמסטר. מומלץ להדפיס אישור לאחר כל שינוי שנעשה ולשמור אותו עד תום הסמסטר במידה ויידרש.

לא תתאפשר הרשמה לקורסים אחרי תום תקופת השינויים.

הפקולטה תפסיק לימודים לסטודנטים שלא ירשמו לקורסים עד תום תקופת השינויים ולא הודיעו על הפסקת או חופשת לימודים. החזרה ללימודים תתבצע באתר הרישום.

עיכוב רישום לקורסים

המחלקה והפקולטה רשאיות לעכב את הרישום לקורסים מהסיבות הבאות:

- אי עמידה בדרישות הקבלה (בהתאם להודעת הקבלה)
 - אי סיום חובות תואר ראשון ואי הצגת אישור זכאות תואר ראשון
 - אי עמידה בדרישות אקדמיות (משך לימודים/אישור הנחיה/אישור הצעת מחקר/הגשת עבודת גמר וכו')
- ויתור אקדמי** (ביטול אקדמי אחרי תום תקופת השינויים)

אחרי תום תקופת השינויים ועד חודש לפני תום הסמסטר ניתן לבטל קורסים בקנס. ויתור אקדמי אינו משפיע על גובה שכר הלימוד. סטודנטים שביטלו קורסים באופן זה אינם זכאים לגשת לבחינה גם אם הם מופיעים ברשומות האקדמיות שלהם. כמו כן, קורסים אלו לא ישוקללו בממוצע הציונים.

חופשת לימודים

סטודנטים רשאים לבקש אישור לחופשת לימודים לתקופה שלא תעלה על שני סמסטרים במהלך התואר ובתנאי שמתקיימים כל התנאים הבאים:

- מעמד אקדמי מן המניין
- סיום בהצלחה של חובות השנה הראשונה
- ממוצע הציונים עד למועד הבקשה לחופשה הינו 80 לפחות.
- נותרו קורסים ו/או כתיבת עבודת גמר לסיום חובות התואר.

חופשת לימודים אינה נספרת במניין השנים בתואר. את הבקשה לחופשת לימודים יש להגיש במזכירות המחלקה לא יאוחר מהיום האחרון של תקופת השינויים. החופשה טעונה אישור ועדות מוסמכים מחלקתית ופקולטית.

הפסקת לימודים

הפסקת לימודים יכולה להתבצע מהסיבות הבאות: בקשת הסטודנט/ית, אי עמידה בתנאי הקבלה, פסיקת בית דין משמעתית, אי סיום בהצלחה של חובות ההשלמה, אי עריכת רישום לקורסים, אי חזרה מחופשת לימודים, אי סיום לימודים במועד שנקבע, אי קביעת מנחה, אי הגשת הצעת מחקר, אי הגשת עבודת גמר במועד שנקבע וכו'. כמו כן, ועדת המוסמכים המחלקתית והפקולטית רשאיות להפסיק לימודים למי שלא עמדו בדרישות שהוגדרו בתכניות הלימודים ולא הגיעו להישגים נאותים בקורסים או בעבודת הגמר.

קורסים

קורס שנתי - קורס שנתי מורכב משני חלקים ונלמד בשני סמסטרים. סטודנטים חייבים להשתתף בשני חלקי הקורס באותה שנת לימודים אקדמית. סטודנטים שלמדו חלק ראשון של קורס שנתי ולא למדו את חלקו השני באותה השנה, יהיו חייבים ללמוד את שני חלקי הקורס ולעמוד מחדש בכל דרישותיו. בשום מקרה לא יינתן ציון עבור חלק אחד של קורס שנתי. הציון הסופי בקורס שנתי מדווח בתום שנת הלימודים לאחר שהושלמו כל מטלותיו בשני החלקים.

קורסים ברמת תואר ראשון – סטודנטים רשאים, באישור המחלקה, ללמוד קורסים מתכנית הלימודים של התואר הראשון בהיקף של **עד 8** נקודות זכות (מגבלה זו חלה על כל סוג קורס – סמינר, סדנה, שיעור וכדומה). לא תאושר חריגה מהיקף זה ולא יוכרו/ הקורסים החורגים. תידרש השלמת קורסים ברמת מ"א בלבד. קורס קריאה מודרכת/מחקר מודרך - סטודנטים רשאים ללמוד, באישור הוועדה המחלקתית, קורס קריאה מודרכת או קורס מחקר מודרך אצל שני מרצים שונים ובהיקף שלא יעלה על **4** נקודות זכות מסך הנקודות בתואר.

קורס חובה אוניברסיטאי 'לומדה להכרת החוק והנהלים למניעת הטרדה מינית' (מס' קורס 5001-5-900) - קורס מקוון המורכב משלושה חלקים: לומדה מקוונת המציגה את עקרונות החוק למניעת הטרדה מינית, מבדק בן 8 שאלות ולבסוף בוחן סופי בן 5 שאלות.

יש לבצע את הקורס פעם אחת בכל תואר הנלמד באוניברסיטת בן גוריון בנגב. חובה להשלים את הקורס עד תום השנה הראשונה ללימודים. ההרשמה לקורס נעשית באופן עצמאי דרך אתר האוניברסיטה = < לסטודנטים = מידע אקדמי = רישום לקורס "לומדה למניעת הטרדה מינית".

הלומדה תופיע במודל לאחר 24 שעות מרגע ההרשמה באתר האוניברסיטה = < לסטודנטים = מידע אקדמי = הוראה מתוקשבת Moodle = < הקורסים שלי.

סטודנטים שלא ישלימו את הלומדה עד תום הסמסטר בו רשומה הלומדה, תחסם גישתם למערכת המידע האישי (צפייה בציונים, הפקת אישורים, סגירת תואר וכו'). כדי לשחרר את החסימה נדרשת השלמת הלומדה בהצלחה! לבריורים יש לפנות במייל בלבד לכתובת masscourse@post.bgu.ac.il בציון שם מלא ומס' תעודת זהות. **לא ניתן לסגור את התואר ללא השלמת הלומדה.**

הנחיות רישום לקורס 'עבודת גמר' ו'כתיבת עבודת גמר'

עבודת הגמר מזכה בנקודות זכות (שוות ערך ל-2-3 קורסים). נקודות הזכות של עבודת גמר מתחלקות באופן שווה בין הסמסטר השלישי והרביעי בתואר.

יש להירשם לקורס 'עבודת גמר' (עם נקודות זכות) בסמסטר ה-3 ללימודים. בסמסטר ה-4 יש לבדוק שבוצע רישום אוטומטי ליתרת הנקודות. סטודנטים שלא יגישו את עבודת הגמר לשיפוט בתום השנה השנייה ללימודים, עד תום תקופת השינויים של השנה העוקבת, יגישו בקשה להארכת משך לימודים לוועדת המוסמכים המחלקתית בצירוף דו"ח התקדמות במחקר.

סטודנטים במסלול השלמת תזה ירשמו לקורס 'כתיבת עבודת גמר' (ללא נקודות זכות) החל מהסמסטר הראשון ללימודים ו**בכל** סמסטר עד שתוגש עבודת גמר לשיפוט.

פטור מקורסים

ניתן להגיש בקשה לפטור מקורסי השלמה או חובה על סמך קורסים שנלמדו במוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל. הפטור אינו מזכה בנקודות זכות. על הסטודנטים למלא טופס בקשה לפטור, לצרף גיליון ציונים מקורי וחתום וסילבוסים ולהגישם לאישור ועדת ההוראה המחלקתית. הפטור טעון אישור של ועדות המוסמכים המחלקתית והפקולטית. אין להירשם לקורסים שבגינם הוגשה בקשה לפטור.

הכרה בקורסים

ניתן להגיש בקשה להכרה בקורסים ובתנאי **שכל** הקריטריונים הבאים מתקיימים :

1. הקורסים נלמדו במוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל.
2. הקורסים נלמדו עד 5 שנים ממועד הגשת הבקשה להכרה.
3. הקורסים עודפים ולא הוכרו בתואר אחר (נדרש אישור ממוסד הלימודים המעיד על כך).
4. הקורסים רלוונטיים לתכנית הלימודים.
5. הציון הסופי בקורסים הוא 70 לפחות.

על הסטודנטים למלא טופס בקשה להכרה, לצרף גיליון ציונים מקורי וחתום בצירוף סילבוסים ולהגישם לאישור ועדת ההוראה המחלקתית. ההכרה טעונה אישור ועדות המוסמכים המחלקתית והפקולטית. בכל מקרה לא תאושר הכרה מעבר למחצית חובות השמיעה בתואר. כמו כן, חובה ללמוד סמינר מ"א אחד לפחות במסגרת הקורסים שיילמדו בתכנית הלימודים באוניברסיטת בן-גוריון.

הכרה בקורסים שנלמדו במוסד אקדמי אחר תזכה בנקודות זכות בלבד ובחישוב הממוצע הסופי לתואר יובאו בחשבון רק הציונים בקורסים שנלמדו באוניברסיטת בן-גוריון. במקרה של חריגה מעבר למכסת הנקודות הנדרשת לתואר, יגרע העודף מן ההכרה באופן אוטומטי במעמד סגירת התואר.

התיישנות קורסים

1. במקרה של הפסקה בלימודים של 5-10 שנים תידרש תכנית לימודים נוספת לצורך ריענון הלימודים, בנוסף לקורסים החסרים להשלמת התואר. תכנית הריענון תקבע על ידי המחלקה בהתאם לנוסחה הבאה: $x-5=y$ (x = מס' השנים בהפסקה, y = מס' הקורסים לריענון).
2. התיישנות על כל הקורסים תחול במקרה של הפסקה של 10 שנים ויותר.

שיטת הערכה בקורסים

המחלקות רשאיות לקבוע באיזה אופן יוערכו הסטודנטים בכל קורס (ציון מספרי או ציון מילולי). החלטה זו מחייבת עבור כל הסטודנטים הלומדים בקורס. הרכב הציון הסופי בקורס ודרישותיו ימסרו על ידי המרצה בתחילת הסמסטר ויצוינו בסילבוס הקורס. ציון עובר בקורסי תואר שני הינו 65 לפחות. המחלקה רשאית לקבוע ציון עובר גבוה יותר. על הסטודנטים חלה חובת מעבר של 65 לפחות בבחינת הקורס כדי לקבל ציון סופי בקורס.

כישלון בקורס - כישלון או אי השתתפות בקורס חובה מחייב חזרה על הקורס בשנה העוקבת (בכפוף לאישור ועדת ההוראה המחלקתית). כישלון שני בקורס חובה יוביל להפסקת לימודים. במקרה של כישלון בקורס בחירה ניתן ללמוד קורס בחירה אחר או ללמוד שנית את אותו הקורס.

סולם הציונים בתואר השני

עובר	65-100
נכשל	0-64/500
עובר	400
הכרה	600
פטור	650
לא השתתף	700
השתתף	750
לא השלים	800
השלים	300

נוהל בחינות

סטודנטים לתואר שני, למעט לעניין בחינה הנערכת לפי נהלים בין-לאומיים, יהיו זכאים להיבחן בכל בחינה, לרבות בחינות בקורסי יסוד, בשנה שבה נלמד הקורס, בשני מועדים שקבע המוסד, בלא קשר לרמת הישגיהם בבחינות הקודמות באותם תנאים ובלא פגיעה בזכויותיהם, וזאת בהתאם לנוהלי המוסד, לרבות לעניין אופן הרישום לבחינה והציון הקובע.

חובה לקרוא את נוהל הבחינות האוניברסיטאי הנמצא באתר מזכירות אקדמית - [נוהל הבחינות](#)

בחינת גמר

סטודנטים בנתיב הכללי חייבים להבחן בבחינת גמר, בכתב ו/או בעל-פה, בתום השנה השנייה ללימודים ובתנאי שהשלימו את כל חובות השמיעה בתואר וממוצע הציונים בקורסים הוא 75 לפחות. השתתפות בבחינת הגמר מותנית באישור ובתיאום מראש עם מזכירות המחלקה. סטודנטים שייגשו לבחינה בלי שהשלימו את כל חובות התואר, לא יוכלו לסגור את התואר עד להשלמת כל חובותיהם. ציון עובר בבחינת הגמר הינו 75 לפחות והוא מורכב מממוצע הציונים של שני שופטים לפחות. סטודנטים שנכשלו בבחינת הגמר יורשו לגשת לבחינה נוספת, באישור הוועדה המחלקתית ובידיעת הוועדה הפקולטית, במועד הקרוב ביותר.

סגירת תואר

על הסטודנטים להגיש בקשה להכנת אישור זכאות לתואר שני למזכירות המחלקה, לאחר סיום כל החובות בתואר. חובה לבדוק את הציונים הסופיים בקורסים טרם הגשת הבקשה מאחר ולא ניתן לבצע תיקונים לאחר הכנת אישור זכאות. המחלקה תאשר את סגירת התואר ותעבירה אל מזכירות הפקולטה להמשך טיפול. הזכאות לתואר הינה מתאריך קבלת ציון עובר בבחינת הגמר או מתאריך הגשת עבודת הגמר, המאוחר מבין השניים. אישור זכאות יוענק לסטודנטים שסיימו את חובותיהם בהתאם לתכנית הלימודים, שממוצע ציוניהם בקורסים הוא 75 לפחות וציון בחינת הגמר ו/או עבודת הגמר הוא 75 לפחות.

ציון הערכה בתעודה

בתעודת המוסמך תצוין הערכה להישגים בהם סיימו הסטודנטים את לימודיהם בתואר השני בהתאם למתואר בהמשך.

הערכות שתרשמה בתעודה הן כדלקמן:

'בהצטיינות יתרה'

'בהצטיינות'

'בהתאם לדרישות התואר'

תואר שני בנתיב המחקרי (עם תזה)

עד 20% מהמסויימים במחלקה המקבלים תעודה בשנה נקובה, שהשיגו את הציונים הגבוהים ביותר, יחשבו כמצטיינים ובלבד שממוצע ציוניהם בקורסים הוא 87 לפחות, והציון בעבודת הגמר הוא 87 לפחות. מתוכם 20% העליונים יזכו להערכה 'הצטיינות יתרה' ובתנאי שממוצע הציונים בקורסים הוא 92 לפחות והציון בעבודת הגמר הוא 92 לפחות. 80% הנותרים יזכו להערכה 'בהצטיינות'. מסיימים שלא נכללו בהגדרת המצטיינים יזכו להערכה 'בהתאם לדרישות התואר'.

תואר שני בנתיב הכללי (ללא תזה)

עד 15% מהמסיימים במחלקה המקבלים תעודה בשנה נקובה, שהשיגו את הציונים הגבוהים ביותר, יחשבו כמצטיינים ובלבד שממוצע ציוניהם בקורסים הוא 87 לפחות. מתוכם 15% העליונים יזכו להערכה 'בהצטיינות יתרה' ובתנאי שממוצע הציונים בקורסים הוא 92 לפחות. 85% הנותרים יזכו להערכה 'בהצטיינות'. מסיימים שלא נכללו בהגדרת המצטיינים יזכו להערכה 'בהתאם לדרישות התואר'.

*במקרים בהם הישגי הסטודנטים בנתיב המחקרי גבוהים מהישגי הסטודנטים בנתיב הכללי, רשאית המחלקה בכפוף לאישור דיקן הפקולטה להשתמש במכסת המצטיינים של הנתיב הכללי להענקת הצטיינות לנתיב המחקרי.

תעודת המוסמך

רשימת מקבלי התעודות בטקס הפקולטי השנתי תכלול את הסטודנטים שסיימו את כל חובותיהם לתואר עד לתאריך 31.12.2018. התעודות יוענקו בטקס הענקת התארים המתקיים בחודש יוני.

מידע חיוני נוסף

אישורי לימודים

ניתן להזמין אישורים בעברית או באנגלית באתר האינטרנט האוניברסיטאי – לסטודנטים/לבוגרים - [הזמנת אישורים](#). את האישורים ניתן לאסוף ממזכירות הפקולטה או לקבלם בדואר (אין אישור מוסדי לשלוח את האישורים במייל או בפקס).

שינויים בפרטים אישיים

יש להודיע בכתב בכתובת hsf2@bgu.ac.il על כל שינוי בפרטים האישיים (כתובת מגורים, שינוי או הוספת שם פרטי או משפחה). סטודנטים המבקשים להודיע על שינוי שם פרטי או שם משפחה יצרפו צילום של תעודת זהות.

עקרונות שכר לימוד

מידע חשוב וחיוני בנושא שכר לימוד נמצא באתר מדור חשבונות סטודנטים וב[חוברת הוראות והסברים לתשלום שכר לימוד](#)

דיקנט הסטודנטים

דיקן הסטודנטים וצוות העובדים מסייע לסטודנטים במישורים הכלכלי, האקדמי, האישי והחברתי-תרבותי תוך תיאום וקשר הדוק עם היחידות האקדמיות והמנהליות של האוניברסיטה ועם אגודת הסטודנטים. פרטים נוספים באתר [דיקנט הסטודנטים](#)

תקנון עבודת גמר

מטרת עבודת הגמר היא להציג יכולת לאסוף מקורות ונתונים, לנתחם ולהסיק מסקנות במסגרת עבודה שממצאיה ודרך עריכתה ראויים לפרסום כמאמר מדעי.

עבודת הגמר תכתב במסגרת המחלקה ותהווה חלק מחובות התואר בנתיב המחקרי. העבודה תסתיים בהגשת חיבור, כתוב בשפה העברית ותמצית העבודה באנגלית. ניתן לכתוב עבודה בשפה האנגלית ותמצית עבודה בעברית בהמלצת המנחה, יו"ר המ"א המחלקתי ובאישור הוועדה הפקולטית.

לוחות הזמנים להתקדמות בכתיבת עבודת הגמר:

1. **קביעת מנחה ונושא** - קביעת מנחה תעשה במהלך הסמסטר הראשון ללימודים באישור הוועדה המחלקתית והפקולטית. מנחה עבודת גמר יכול להיות חבר סגל אקדמי מן המניין (בדרגת מרצה לפחות) במוסד אקדמי מוכר. באישור הוועדה המחלקתית והפקולטית ניתן למנות מנחה נוסף ממחלקה אחרת, מפקולטה אחרת או ממוסד אקדמי מוכר אחר או יועץ מחקר בהתאם לאופיו של המחקר. שינויים בהנחיה או בנושא המחקר דורש אישור ועדות המוסמכים המחלקתית והפקולטית.

2. **הגשת ואישור הצעת מחקר** - הצעת מחקר תוגש לאישור הוועדה המחלקתית עד תחילת השנה השנייה או עד תום הסמסטר השלישי, בהתאם למדיניות המחלקה (טבלת המועדים בהמשך). על הצעה המחקר לכלול: נושא המחקר, תיאור קצר של השיטות לביצוע המחקר ורשימת מקורות. היקף ההצעה לא יעלה על 10 עמודים (למעט נספחים וביבליוגרפיה).

3. **עבודת גמר והגשה לשיפוט** – עבודת גמר תוגש לשיפוט בתום השנה השנייה ללימודים, עם סיום חובות השמיעה, ולא יאוחר מתום תקופת השינויים של השנה העוקבת, כחיבור החתום בידי הסטודנט, המנחה ויו"ר המ"א המחלקתי, בהתאם להנחיות המפורטות בהמשך.

מנחה העבודה יכול להמליץ על הארכת לימודים לשנה נוספת, שלישית, לצורך השלמת כתיבת עבודת הגמר, בהתאם לדו"ח התקדמות הסטודנט במחקר. במקרה זה, העבודה תוגש לשיפוט בתום השנה השלישית ללימודים ולא יאוחר מתום תקופת השינויים של הסמסטר הראשון של השנה הרביעית. הארכת לימודים לשנה רביעית תאושר על ידי הוועדה הפקולטית, בהתאם להמלצת מנחה, ועדת הוראה מחלקתית ודו"ח התקדמות במחקר. במקרים אלה הוועדה הפקולטית תמליץ על השלמת קורסים מתכנית הלימודים של הנתיב הכללי על מנת להבטיח שבתום שנה זו יסתיים התואר באחד הנתיבים. לא תאושר הארכת לימודים לשנה חמישית בשום נתיב והמשמעות היא הפסקת לימודים ללא תואר.

4. **עבודת גמר מבוססת מאמר** - לסטודנטים מצטיינים (על פי אמות המידה של המחלקה) תעמוד האפשרות, באישור הוועדות המחלקתית והפקולטית, להגיש עבודת גמר כמאמר שהתקבל לפרסום בכתב עת אקדמי המקיים הליכי שיפוט מקובלים, והמציג את תוצאות המחקר שלהם. המאמר יכתב על ידי הסטודנט והוא חייב להיות **מחבר ראשון או יחיד** (למעט תחומים בהם סדר הכותבים הוא אלפביתי). אם מספר מחברים חתומים על המאמר, המנחה יצרף הסבר המציין את תרומת הסטודנט למאמר. יתקבל אך ורק מאמר הנובע מנושא עבודת הגמר כפי שאושר בהצעת המחקר. ניתן להגיש מאמר נתון כעבודת מוסמך אחת בלבד.

5. **היקף עבודת גמר** - היקף עבודת הגמר לא יעלה על 80 עמודים (לא כולל ביבליוגרפיה, ציטוטים ונספחים מכל סוג). עבודה החורגת מהיקף זה מחייבת פניה מנומקת של מנחה העבודה אל ועדת המוסמכים המחלקתית.

עבודת גמר – הליכים והנחיות

עבודת הגמר צריכה לכלול את המרכיבים הבאים (חלקם או כולם) :

1. מבוא – הגדרת הבעיה, הצגת הנושא, שאלות/השערות המחקר ו/או הסוגיות התיאורטיות המרכזיות בהן עוסק המחקר.
2. סקירה מקיפה של הספרות המחקרית העוסקת בנושא ו/או עיגון ההצעה בספרות המחקרית הרלוונטית.
3. יש לערוך השוואה ביקורתית בין עבודה זו לבין עבודות דומות הידועות בספרות, להעריך את מידת הרלוונטיות והערך היחסי של עבודות קודמות שהסטודנטים מצטטים ו/או להתייחס למשותף ולשונה בין עבודה זו לעבודות דומות.
4. הגדרת מטרות העבודה או הצגת הטענה המרכזית של העבודה.
5. אם העבודה בעלת אופי מחקרי אמפירי (ניסויי, כמותני או איכותני), יש לפרט את צורת איסוף הנתונים שנבחרה. בכל מקרה יש לפרט את האלטרנטיבות ולנמק את הבחירה שנעשתה.
6. במחקר כמותני ובמחקר ניסויי על הסטודנטים/ות להתייחס לתוצאות עבודתם/ן ולהעריך נכונה מהימנות וטעויות אפשריות; במחקר איכותני על הסטודנטים/ות להתייחס לאמינות (Trustworthiness) של המחקר שלהם ולהיות רפלקסיביים לגבי מקומם/ן כחוקרים/ות.
7. על הסטודנטים/ות להתייחס למסקנות המחקר שלהם/ן ולתרומתו התיאורטית, היישומית או אחרת. עליהם/ן לדייק בהסקת מסקנות ובהנמקתן. במחקר אמפירי על הסטודנטים/ות להשוות את ממצאי מחקרם/ן עם הבסיס התיאורטי הרלוונטי.
8. מפתח מקורות
9. ציטוט המקורות ייעשה ע"פ כללי הציטוט המקובלים :

<http://in.bgu.ac.il/acadsec/Pages/regulations.aspx>

מועדי הגשת הצעות מחקר למחלקות

מחלקה/תכנית	עד תום שנה ראשונה (30.9)	עד תום סמסטר 3 (31.1)
פסיכולוגיה	√	
סוציולוגיה ואנתרופולוגיה		√
מקרא וארכיאולוגיה		√
ספרות עברית	√	
לשון עברית		√
לימודי המזרח התיכון		√
היסטוריה של עם ישראל		√
מחשבת ישראל	√	
היסטוריה כללית	√	
גיאוגרפיה ופיתוח סביבתי	√	
חינוך		√
פילוסופיה		√
ספרויות זרות ובלשנות		√
פוליטיקה וממשל		√
כלכלה	√	
עבודה סוציאלית	√	
תקשורת		√
אמנות	√	
לימודי מגדר		√
ניהול וישוב סכסוכים	√	
הוראת מדעים וטכנולוגיה		√

מרכיב	הנחיות טכניות
נייר	לבן, גודל A4
פונט	גודל פונט 12, סוג הכתב באנגלית "Times New Roman" ובעברית "David"
רווח	כפול (או לפחות 18 נקודות)
מספור	גוף העבודה בספרות רגילות. התקציר בספרות רומיות.
איורים/טבלאות	כל הטבלאות והאיורים יישאו כותרות וימוספרו באופן יחידני.
דפי שער	בהתאם לדוגמאות 1-4 (בנספח)
תוכן העניינים	יפורט עד לדרגה שנייה: פרקים וסעיפים ובמידת הצורך תת-סעיפים. בנוסף ובנפרד, על פי הצורך, רשימת טבלאות ואיורים ורשימת נספחים.
תקציר העבודה	העבודה תכלול תקצירים <u>בעברית ובאנגלית</u> הכתובים באותה המתכונת. אורך התקצירים לא יעלה על 3 עמודים.
מקורות ספרותיים	רשימת המקורות הספרותיים תופיע על פי כללי האקדמיה למדעי הרוח והחברה: ספרים – שם המחבר (שם פרטי תחילה), שם הספר מודגש בקו תחתון בעברית או בגופן נוטה בלועזית, מקום ההוצאה, שם ההוצאה, שנה, פרק, העמוד המצוטט. מאמרים – שם המחבר (שם פרטי תחילה)*, שם המאמר (במרכאות), שם העיתון (מודגש בקו תחתון), מספר הכרך, העמודים. בחיבורים בלועזית- שם המשפחה תחילה.
סדר הצגת העבודה	א. עמוד שער בעברית לפי דוגמה מס' 1 (בנספח) ב. עמוד חתימות בעברית לפי דוגמה מס' 3 (בנספח) ג. תקציר עבודה בעברית ד. תוכן עניינים בעברית ה. גוף העבודה ו. ביבליוגרפיה ז. נספחים ח. תוכן עניינים באנגלית ט. תקציר עבודה באנגלית י. עמוד חתימות באנגלית לפי דוגמה מס' 2 (בנספח) יא. עמוד כריכה באנגלית לפי דוגמה מס' 4 (בנספח)
הגשת עותק לפרסום	עותק דיגיטלי בפורמט Pdf יוגש למזכירות המחלקה יחד עם טופס הפקדת ופרסום עבודה גמר בספריית ארן

אופן הערכת עבודת הגמר

הקריטריונים הראשיים לקביעת איכותה של עבודת גמר מתייחסים ל: נושא, שיטות, בדיקת השערות, מקורות, ואיכות הדיון (יש לשים לב כי חלק מהקריטריונים המופיעים מטה מתאימים יותר למדעי הרוח ואחרים יותר למדעי החברה):

נושא מתאים

מיקום הנושא בקונטקסט רחב יותר

מיקום הנושא ביחס למחקר והדיון העכשווי

שיטות מקובלות או כאלו שניתן לתקף

השערות לא טריוויאליות

ניסוח לוגי של ההשערות

זיהוי וטיפול במקורות

מקוריות עבודת הגמר

הבנה, ניתוח ודיון במקורות

ארגון והצגה של הדברים

יכולת לבצע סינתזה

גישה ביקורתית

סגנון הכתיבה

איכות עבודת הגמר מבחינה טכנית (עריכה לשונית, עימוד, טעויות כתיב, הערות שוליים, ציטוט מקורות וכו').

מעטות עבודות הגמר שיענו לכל הדרישות ולכן הציון הסופי ישקף שקלול הקריטריונים. כדי שעבודת גמר תעמוד בכמה שיותר מהקריטריונים, היא צריכה לכלול את הפרמטרים הבאים:

הנושא טופל ביעילות במסגרת מספר המילים המותר ובשימוש במקורות המתאימים לעבודה בסדר גודל שכזה. הכותב מיקם את הנושא בתוך שדה המחקר הרחב תוך כדי הבלטת התרומה של התיזה למחקר. הכותב מראה בקיאות במצב המחקר ומתייחס למחקרים אחרים ללא פרפראזה של דברי אחרים. זיהוי טוב של המקורות העומדים לרשות החוקר ושימוש מושכל בהם, כאשר השימוש בהם יהיה בצורה חדשנית. הכותב לא רק מסכם את שנאמר אלא מחדש באמצעות המקורות. המחבר מתמצא היטב בספרות הקיימת.

עבודת גמר ברמה גבוהה ביותר תדע לקשר בין המקורות לבין הספרות המחקרית, תוך הצגת ניתוח מעמיק וחדשני. המחבר גם יהיה ער לבעיות שנתרו ולשאלות שלא ניתן לטפל בהן. השיטות תהינה חדשניות או מנוסחות כך שאיש מקצוע יוכל לחזור עליהן במידת הצורך. ההשערות יהיו כאלו שלא נבדקו בעבר או נבדקו חלקית.

הכתיבה תהיה בהירה וברורה ומבנה העבודה יהיה הגיוני ויאפשר לקורא/ת להבין את הטיעון וההוכחות המובאות לאשש אותו. ההקדמה (וכן הסיכום) יציגו בבירור את נושא העבודה ותרומתה וכן את התיזה העיקרית והחלוקה הפנימית של העבודה. הניסוח יהיה ברמה גבוהה, קולח ומשכנע. צורתה החיצונית של העבודה תהיה ברמה גבוהה, וכן הטבלאות, הערות השוליים והנספחים יהיו ללא טעויות ועל פי הכללים המקובלים בתחום המחקר. רשימת המקורות תהיה מלאה וללא טעויות ותהיה מותאמת לסגנון המקובל בשדה המחקר. עבודת גמר ברמה הגבוהה ביותר תהיה ראויה לפרסום כמאמר.

נוהל בדיקת עבודות גמר

- לאחר אישור הטיוטה הסופית של העבודה על ידי המנחה, על הסטודנט להגיש עבודת גמר לשיפוט במייל בפורמט pdf או בשני עותקים מודפסים וכרוכים בכריכה ספירלית אל מזכירות המחלקה (יש לבדוק מול מזכירות המחלקה לגבי אופן הגשת העבודה לשיפוט).
- הוועדה המחלקתית תמליץ על שופט אחד או יותר לשיפוט העבודה והוועדה הפקולטית תאשר את המינוי בהתאם לתקנון הפקולטה.
- שיפוט עבודת גמר נערך על ידי שני שופטים לפחות (מנחה ושופט נוסף). במקרה של שני מנחים או יותר ימונה שופט נוסף. המינוי טעון אישור של הוועדה הפקולטית.
- השופטים יעניקו כל אחד בנפרד ציון לעבודה.
- ציון שיפוט משוקלל וחוות דעת לעבודה ישלחו לסטודנט, למנחה ולמחלקה בתום תהליך השיפוט.
- משך הזמן להערכת העבודה ולמתן ציון הינו 45 ימים.

קימות שלוש אפשרויות להערכת עבודת גמר :

1. חיובית – מתן ציון
 2. הסתייגות מצומצמת – מתן ציון ודרישה לביצוע תיקונים קלים בהתייעצות עם המנחה (אין שינוי בציון השיפוט בעקבות התיקונים).
 3. הסתייגות מוחלטת – מתן הציון ידחה עד לאחר ביצוע תיקונים מהותיים. עבודה מתוקנת באישור המנחה תוגש לשיפוט חוזר ולמתן ציון.
- ציון עובר בעבודת הגמר הינו 75 לפחות. הציון מורכב ממוצע ציוני השופטים ומציון בחינת ההגנה על העבודה במידה ומתקיימת.
 - הערכות, הערות ודרישה לתיקונים יובאו לידיעת הסטודנט והמנחה בתום תהליך השיפוט.
 - ציוני השופטים וזהותם חסויים.
 - במקרה של פער של 20 נקודות לפחות בין ציונים השופטים, תפנה ועדת המוסמכים הפקולטית אל הוועדה המחלקתית בבקשה למנוי שופט נוסף. ציון השיפוט הסופי במקרה זה יהיה ממוצע הציונים של כל השופטים.
 - סטודנט אינו רשאי להגיש ערעור על ציון שיפוט. לא יפתח תהליך ערעור על ציון עבודת גמר אם לא מתקיים התנאי שלעיל.

הגשת עותק סופי של עבודת גמר לפרסום בספריית

- יוגש עותק דיגיטלי בפורמט Pdf לספריית ארן של האוניברסיטה בצירוף טופס הפקדת ופרסום עבודת גמר.
- במידה ויש אישור לתצוגה דיגיטלית של העבודה לכלל משתמשי האינטרנט, יועבר עותק דיגיטלי גם לספרייה הלאומית (על פי חוק ההפקדה). הספרייה תהיה רשאית לאפשר גישה לעותק הדיגיטלי באתר האינטרנט שלה.

דוגמאות לדפי שער ודפי חתימות

דף שער חיצוני בעברית

נספח 1

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה
המחלקה ל <שם המחלקה>

<שם העבודה>

חיבור זה מהווה חלק מהדרישות לקבלת התואר "מוסמך למדעי הרוח והחברה" (M.A.)

מאת: <שם הסטודנט/ית>

בהנחיית: <דרגה ושם>

<חודש ושנה לועזיים>

<חודש ושנה עבריים>

BEN-GURION UNIVERSITY OF THE NEGEV
THE FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT OF <NAME OF DEPARTMENT>

<NAME OF THESIS>

THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR THE
MASTER OF ARTS DEGREE (M.A)

<NAME OF STUDENT>
UNDER THE SUPERVISION OF: <RANK, NAME>

<MONTH YEAR>

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה
המחלקה ל <שם המחלקה>

<שם העבודה>

חיבור זה מהווה חלק מהדרישות לקבלת התואר "מוסמך למדעי הרוח והחברה" (M.A.)

מאת: <שם הסטודנט/ית>

בהנחיית: <דרגה ושם>

תאריך: _____

תאריך: _____

תאריך: _____

חתימת הסטודנט/ית: _____

חתימת המנחה: _____

חתימת יו"ר המ"א המחלקתי: _____

<חודש, שנה>

BEN-GURION UNIVERSITY OF THE NEGEV
 THE FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES
 DEPARTMENT OF <NAME OF DEPARTMENT>

<NAME OF THESIS>

THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS FOR
 THE MASTER OF ARTS DEGREE (M.A.)

<NAME OF STUDENT>
 UNDER THE SUPERVISION OF <RANK, NAME>

Signature of student: _____

Date: _____

Signature of supervisor: _____

Date: _____

Signature of chairperson of the M.A. committee: _____

Date: _____

<MONTH, YEAR>